

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
Національної академії педагогічних наук України

ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Піддячий Володимир Миколайович –
старший науковий співробітник відділу
андрагогіки, кандидат педагогічних наук

Сутність громадянської освіти дорослих

ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ – це процес і результат засвоєння знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, які дозволяють дорослій людині усвідомлено, відповідально й ефективно реалізовувати громадянські обов’язки, права та свободи у суспільній, політичній та економічній діяльності, міжособистісних стосунках.

Чому громадянська освіта є актуальною?

Вона є актуальною оскільки:

- в Україні спостерігається тенденція активного розвитку демократії, основу якої становить положення, що єдиним легітимним джерелом влади є народ;
- чим краще громадяни будуть підготовлені до прийняття участі в управлінні державою, тим динамічнішим буде її розвиток;
- громадянська освіта сприятиме підвищенню готовності особистості до грамотної, активної, відповідальної і ефективної реалізації власних громадянських прав та обов'язків.

Кому це потрібно?

<https://www.meme-arsenal.com/en/create/choose-tag=feel%20like%20a%20sir%20>

Це потрібно самим громадянам, оскільки всі ми зацікавлені у тому щоб знати:

- хто ми такі;
- куди ми йдемо, що ми будемо і якого майбутнього ми прагнемо;
- які наші компетенції;
- на що ми можемо розраховувати і що для цього потрібно робити, не порушуючи суспільний договір на основі якого виникла наша держава і який виражений у її законодавстві.

Завдяки громадянській освіті та соціалізації на вікових етапах громадянин набуває:

ГРОМАДЯНСЬКІ ЗНАННЯ:

а) філософсько-культурологічні та морально-етичні;

б) політологічні;

в) правові;

г) економічні;

д) соціальні.

Завдяки громадянській освіті та соціалізації на вікових етапах громадянин набуває:

ГРОМАДЯНСЬКІ УМІННЯ:

<https://tdx.gateway.com/publicservice/public-services/>

а) у політичній сфері суспільного життя;

б) у правовій сфері суспільного життя;

в) у соціальній сфері суспільного життя;

г) в економічній сфері суспільного життя;

д) загальнопізнавальні.

http://art-debar.com/soft_skills/

Ціннісний аспект громадянської освіти дорослих

ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКІ ЦІННОСТІ

ДОБРО

КРАСА

ІСТИНА

СПРАВЕДЛИВІСТЬ

СІМ'Я

Ціннісний аспект громадянської освіти дорослих

https://es.m.wikipedia.org/wiki/Arms_of_Ukraine#/media:File:Arms_of_Ukraine.svg

НАЦІОНАЛЬНІ ЦІННОСТІ

ПАТРІОТИЗМ

ДЕРЖАВНИЙ
СУВЕРЕНІТЕТ

НАЦІОНАЛЬНА
БЕЗПЕКА

НАЦІОНАЛЬНА
КУЛЬТУРА

<https://www.shutterstock.com/ru/111025177>

Ціннісний аспект громадянської освіти дорослих

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ

ПРИРОДНІ ПРАВА
ЛЮДИНИ

ДЕМОКРАТІЯ

ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА

Нормативно-правове забезпечення громадянської освіти

На державному рівні:

- Конституція України;
- Закони України «Про освіту» та «Про вищу освіту»;
- Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 - 2020 роки;
- Стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року;
- Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті;
- Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки;
- Національна стратегія у сфері прав людини;
- Концепція розвитку громадянської освіти в Україні.

На локальному рівні:

- Статут закладу вищої освіти;
- Положення «Про студентське самоврядування у закладі вищої освіти», «Про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених».

На міжнародному:

- Угода про асоціацію України з ЄС;
- Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини.

Потенціал формальної, неформальної та інформальної освіти дорослих

Громадянська освіта дорослих може здійснюватися:

<http://www.sch124.kiev.ua/>

ФОРМАЛЬНО

**Вивчення
дисциплін:**

- правознавчого
- соціально-економічного
- історичного
- культурологічного характеру

НЕФОРМАЛЬНО

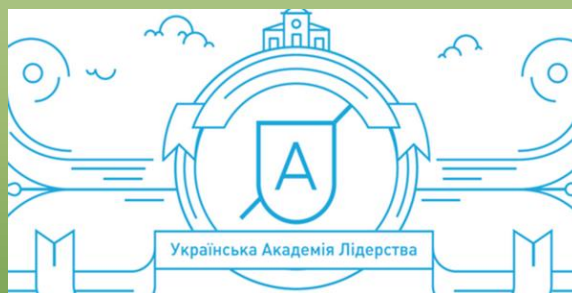
**Проходження за
власним бажанням:**

- тренінгів
- спецкурсів

ІНФОРМАЛЬНО

**Здійснення
самоосвіти з тих
чи інших питань,
які стосуються
життя у
суспільстві**

Програми та провайдери громадянської освіти в Україні у межах неформальної освіти:

Проекти з громадянської освіти

- «Освіта для демократії в Україні»;
- «Громадянська освіта – Україна»;
- «Навчальний тур з громадянської освіти»;
- «Сприяння розвитку освіти для демократії в Україні»;
- «Забезпечення якості освіти для демократичного громадянства»;
- «Спільнота споживачів та громадські об'єднання»;
- «Громадянська освіта та електронна демократія в навчальних закладах» тощо.

Фінансування громадянської освіти

В основному фінансування громадянської освіти забезпечується міжнародними донорами та організаціями:

-
- **Рада Європи** виділяє кошти на фінансування окремих заходів відповідно до двосторонніх рамкових угод з Міністерством освіти і науки та Міністерством молоді та спорту;
 - **Програми та агентства USAID** мають угоди безпосередньо з урядом та працюють через відкриті конкурси, роблять запити до неурядових організацій;
 - **Агентства та програми ООН**, такі як ПРООН, ЮНІСЕФ, Фонд народонаселення ООН та Волонтери ООН, що співпрацюють з Міністерством молоді та спорту;
 - **Посольства та інші програми**, які пропонують невеликі гранти.

❖ Розподіл бюджетних витрат на фінансування громадянської освіти визначений державною цільовою **соціальною програмою «Молодь України»** на 2016-2020 рр.

http://nizhyn-bdu.edu.ua/nashi_tradicij/nacionalno-patriotичne_vihovannya/

<http://volga.lutsk.ua/view/14274/0/0/>

<https://www.yavir.net/novunu/item/237-dlia-uchasnykiv-zno-stvorily-mobilnyi-dodatok-moie-zno>

Дякую за увагу!